

KARPACKI HORYZONT

NEWSLETTER
STOWARZYSZENIA EUROREGION KARPACKI POLSKA

W NUMERZE

• Z życia Euroregionu

- 30. Konferencja Europa Karpat w Karpaczu
- EtnoCarpatia - nowy portal internetowy

• Mikroprojekty w realizacji - co w trawie piszczy?

- Botanic_Challenge - warsztaty tworzenia naturalnych kosmetyków
- Iluminacja obiektów dziedzictwa kulturowego na transgranicznej trasie rowerowej
- Karpacka Przygoda - Festiwal Kultury i Turystyki w Lutowiskach
- Warsztaty dla młodzieży w ramach projektu „Wsparcie nauczycieli i uczniów w czasach pandemii”
- Centrum Dziedzictwa Przyrody Karpackiej w Bukowsku
- Nagroda dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego

• Z życia Karpat

- Wyzwania i turystyczne możliwości regionu karpackiego

FORUM EKONOMICZNE

30. KONFERENCJA EUROPA KARPAT W KARPACZU

Forum Ekonomiczne w Karpaczu jest największą w Europie Środkowo-Wschodniej platformą spotkań, na której nie tylko dyskutuje się o bezpieczeństwie, perspektywach rozwoju gospodarczego, współczesnych wyzwaniach i przetrwaniu kryzysów, ale także przedstawia konkretne rozwiązania i innowacyjne idee. Międzynarodowy wymiar Forum Ekonomicznego daje szansę na to, aby zastępować stereotypy faktami, a opinie kształtować na podstawie rzeczowej wymiany poglądów. Konferencja przyciąga najważniejszych przedstawicieli świata biznesu, nauki i polityki. Nie tylko z Polski, ale i z całego świata.

30. edycja wydarzenia była organizowana w cieniu pandemii, ale przy złagodzonych obostrzeniach mogła w pełni odbyć się stacjonarnie. XXX edycja była pełna wydarzeń merytorycznych: paneli, prezentacji, wykładów. Tych przygotowanych przez organizatorów oraz partnerów było ponad 400. Głównym, w którym uczestniczyło Stowarzyszenie Euroregion Karpacki był panel poświęcony zmianom klimatycznym w Karpatach. Ponadto uczestniczyliśmy w panelu poświęconym Marce Karpackiej w ramach Forum Ukraińskiego. Forum do doskonałe miejsce do prezentacji i promocji działań związanych z wdrażaniem marki Carpathia oraz do wzmacniania partnerskich relacji w wymiarze międzynarodowym.

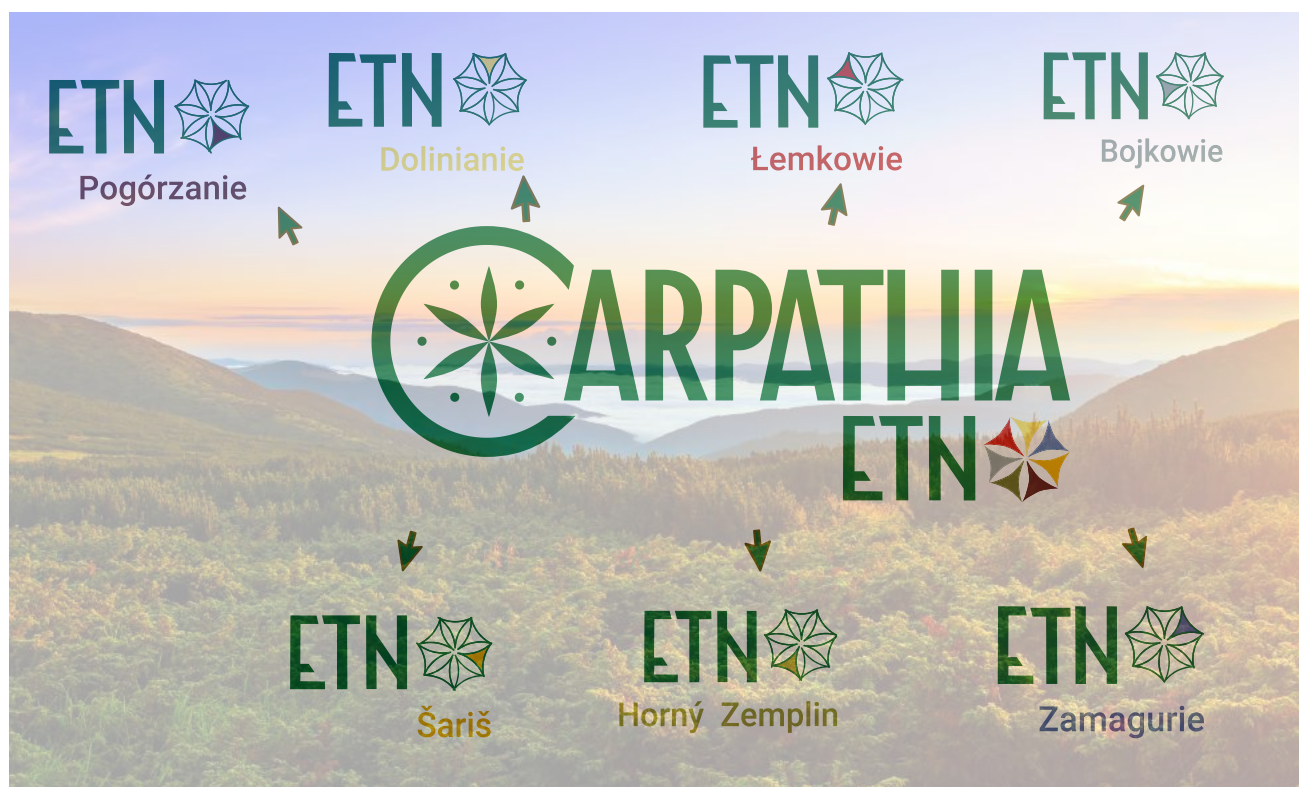
ETNOCARPATHIA

nowy portal internetowy poświęcony dawnym mieszkańcom Karpat

www.etno.visitcarpathia.com

Kilka tygodni temu uruchomiliśmy nową stronę internetową EtnoCarpathia /<https://etno.visitcarpathia.com/>. Powstała ona w wyniku projektu, którego główną ideą jest rozwój i promocja dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego poprzez opracowanie produktu turystycznego EtnoCarpathia opartego o zasoby kultury karpackiej. Informacje prezentowane na portalu EtnoCarpathia obejmują główne grupy etnograficzne polsko-słowackiego pogranicza tj. po stronie polskiej: Łemków, Bojków, Pogórzan, Dolinian a po stronie słowackiej mieszkańców obszaru Saris, Zemplin, Zamagurie. Znajdziecie tam wiele ciekawych informacji, miejsc związanych z kulturami a także propozycje tras i ofert turystycznych.

Pogranicze polsko-słowackie obfituje w różnorodność kulturową, wynikającą z faktu występowania tu niegdyś wielu zbiorowości etnicznych m.in.: Pogórzan, Łemków, Bojków, a po stronie słowackiej przez ludności obszarów dzisiejszego Šariša, Zemplina, Zamagurie. Każda z nich charakteryzowała się odmiennymi tradycjami i rzemiosłem, a jednocześnie łączyła je wspólna historia i korzenie kulturowe. Jednakże liczne historyczne okoliczności sprawiły, że znaczna część tych kultur uległa wyginięciu lub zapomnieniu, co stwarza zagrożenie dla zachowania trwałości bogactwa kulturowego pogranicza. Efektem projektu będzie powstanie nowego produktu turystycznego EtnoCarpathia opartego na dziedzictwie wybranych kultur karpackich. Produkt ten zostanie opracowany pod wspólną, istniejącą już międzynarodową marką karpacką Carpathia i zaoferuje turystom poznanie autentyzmu i wielokulturowości polsko-słowackiej części Karpat, zróżnicowanego rzemiosła i unikalnych tradycji tego obszaru.

ETNOCARPATHIA

Okres realizacji: 01.11.2019 - 30.06.2022

Kwota dofinansowania projektu: 717 996,46 EUR

Całkowita wartość projektu: 844 701,74 EUR

Partnerzy realizujący projekt:

Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska: lider

Miejski Dom Kultury Vranov nad Topľou: partner

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie: partner

Źródło dofinansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A

Polska-Słowacja 2014-2020, Finansowanie przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa

Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 - 2030

BOTANIC_CHALLENGE

warsztaty tworzenia naturalnych kosmetyków

PROGRAM INTERREG V-A POLSKA SŁOWACJA

W sierpniu br. w Przeworsku odbyła się kolejna tura warsztatów realizowanych przez Miasto Przeworsk wraz z partnerem słowackim Svet Mladych z Giraltoviec w ramach projektu Botanic Challenge.

Tym razem tematyka warsztatów dotyczyła tworzenia naturalnych kosmetyków. Uczestnikom warsztatów została przekazana wiedza dotycząca prostego zastosowania roślin, przypraw i produktów leczniczych dostępnych na łąkach, polach i często w naszej kuchni, do stworzenia własnych indywidualnych kosmetyków. Kursanci tworzyli kosmetyki oparte na naturalnych naparach, wyciągach, maceratach z ziół, kwiatów i owoców. W trakcie warsztatów powstały odżywcze peelingi, aromatyczne, musujące kule do kąpieli, kremy do twarzy, żele pod prysznic, kolorowe mydła, antyperspiranty, pasty do zębów oraz szampony do włosów. Wszystko po to, by dostarczyć naszej skórze najcenniejszych naturalnych składników odżywczych. Wcześniejsza tematyka warsztatów obejmowała zagadnienia z zakresu tworzenia biżuterii z kwiatów, ziół i żywicy oraz z projektowania ogrodów.

Celem projektu Botanic Challenge jest ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu pogranicza polsko-słowackiego oraz budowanie wspólnej tożsamości. Działania zaplanowane w mikroprojekcie przybliżą ich uczestnikom oraz mieszkańcom pogranicza stare receptury na naturalne kosmetyki, bogactwo lokalnej roślinności i sztukę zakładania ogrodów. Pozwolą powrócić do korzeni – do historii i tradycji mieszkańców, którzy niegdyś zamieszkiwali nasze tereny. Pozwolą spojrzeć na historię z innej perspektywy, nie z perspektywy podręczników szkolnych, lecz z perspektywy wspólnego dziedzictwa. Zaplanowane działania przyczynią się do realizacji celu szczegółowego I jakim jest „zwiększenie poziomu zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez odwiedzających i mieszkańców”.

„Botanic_Challenge”

Okres realizacji: 01.03.2021 - 28.02.2022

Kwota dofinansowania projektu: 48 929,40 EUR

Całkowita wartość projektu: 57 564,00 EUR

Partnerzy realizujący projekt:

Miasto Przeworsk: lider

Svet Mladych n.o.: partner

Źródło dofinansowania: Program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020, Fundusz Mikroprojektów

Iluminacja obiektów dziedzictwa kulturowego transgranicznej trasy rowerowej PL-SK

Zakończyły się prace związane z wykonaniem oświetlenia obiektów zabytkowych cerkwi w miejscowościach: Kulaszne, Szczawne, Smolnik oraz Radoszyce. Zadanie to obejmowało prace ziemne i instalacyjne. Każdy z obiektów został oświetlony specjalną instalacją z lampami ledowymi. Ponadto nad wykonywanymi pracami zapewniony był odpowiedni nadzór archeologiczny.

Cele projektu obejmowały:

- Wyeksponowanie i podniesienie atrakcyjności obiektów dziedzictwa kulturowego w Gminie Komańcza poprzez wykonanie oświetlenia iluminacyjnego tychże obiektów oraz w Palocie poprzez wykonanie makiety nieistniejącej cerkwi i usytuowanie jej w Palocie;
- Zwiększenie wiedzy o dziedzictwie kulturowo - przyrodniczym poprzez zorganizowanie konkursu fotograficznego, wycieczki oraz wielokulturowej imprezy promocyjno-folklorystycznej, wystawy fotograficznej oraz wystawy rękodzielnictwa;
- Promocja obiektów dziedzictwa kulturowego za pomocą folderu informacyjnego, filmiku promocyjnego, strony internetowej Gminy Komańcza i Palota oraz innych gadżetów promocyjnych.

Iluminacja obiektów dziedzictwa kulturowego transgranicznej trasy rowerowej PL-SK

Okres realizacji: 01.03.2021 - 31.07.2021

Kwota dofinansowania projektu: 42 484,93 EUR

Całkowita wartość projektu: 49 982,28 EUR

Partnerzy realizujący projekt:

Gmina Komańcza: lider

Obec Palota: partner

Źródło dofinansowania: Program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020, Fundusz Mikroprojektów

KARPACKA PRZYGODA

Festiwal Kultury i Turystyki w Lutowiskach

W dniu 25 września 2021 roku w Lutowiskach odbyła się druga edycja Karpackiej Przygody. Tym razem powiat bieszczadzki zorganizował Festiwal Kultury i Turystyki. To drugie, duże wydarzenie promocyjne w ramach projektu "Bieszczady - Połoniny, dwie krainy - jedna marka". Pierwsze, miało charakter sportowy i skierowane było do pasjonatów biegania („Karpacka przygoda” – Międzynarodowy Festiwal Biegowy).

Karpacka Przygoda – Festiwal Kultury i Turystyki to wydarzenie kulturalne, podczas którego można było wysłuchać utworów muzycznych z pogranicza, posmakować kuchni m.in polskiej i słowackiej, poznać historię i walory turystyczne regionu, a także obejrzeć piękne, lokalne rękodzieło. Pomiedzy występami zespołów, przeprowadzono konkurs wiedzy o Słowacji, natomiast z myślą o najmłodszych przygotowano specjalną strefę zabaw i rozrywki.

Oba wydarzenia tj. sportowe i kulturalne mają stanowić impuls do organizacji nowych, flagowych wydarzeń dla utworzonej w ramach projektu marki Bieszczady-Połoniny. Zarządzaniem marką zajmuje się, powołane przez powiat bieszczadzki Centrum koordynacji i promocji marki "Bieszczady-Połoniny" w Ustrzykach Dolnych, które rozpoczęło swoją działalność 1 lipca 2020r. Centrum ma za zadanie koordynowanie i udostępnianie ofert i pakietów turystycznych opracowanych w ramach marki Bieszczady-Połoniny, a także organizowanie wystaw i spotkań służących promocji pogranicza oraz integracji organizacji i firm działających na pograniczu.

Bieszczady - Połoniny, dwie krainy - jedna marka

Okres realizacji: 01.03.2020 - 31.12.2021

Kwota dofinansowania projektu: 99 986,91 EUR

Całkowita wartość projektu: 139 005,87 EUR

Partnerzy realizujący projekt:

Powiat Bieszczadzki: lider

Miasto Snina: partner

Źródło dofinansowania: Program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020,

Fundusz Mikroprojektów

MIKROPROJEKTY W REALIZACJI

"Wsparcie nauczycieli i uczniów w czasach pandemii" - szkolenia dla nauczycieli i pedagogów

Sytuacja związana z #COVID19 w znacznym stopniu dotknęła wszystkich, w tym także środowisko szkolne. Wychodząc naprzeciw potrzebom uczniów Fundacja na Rzecz Psychoprofilaktyki Społecznej Pro-Fil w ramach realizowanego projektu przeprowadziła warsztaty zmierzające do niwelowania skutków pandemii oraz radzenia sobie w sytuacjach z nią związanych.

W ramach projektu „Wsparcie nauczycieli i uczniów w czasach pandemii” w Zespole Szkół Technicznych w Strzyżowie przeprowadzono trening umiejętności społecznych, który miał na celu zwiększenie zdolności do nawiązania kontaktów interpersonalnych oraz czerpania z nich satysfakcji poprzez warsztaty poświęcone komunikacji, budowaniu motywacji oraz kreatywności.

Natomiast w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej w Dynowie odbyły się warsztaty mające na celu złagodzenie negatywnych skutków związanych z systemem edukacji podczas pandemii COVID-19 oraz podnoszenie umiejętności i kompetencji społecznych uczniów.

Celem mikroprojektu jest podniesienie jakości i skuteczności nieformalnej edukacji w sytuacji zagrożenia pandemią, które będzie miało wpływ na poprawę sytuacji na transgranicznym rynku pracy.

Projekt skierowany jest do następujących grup docelowych:

- pedagogów z terenu pogranicza polsko-słowackiego objętego wsparciem
- uczniów z terenu pogranicza polsko-słowackiego objętego wsparciem.

Wsparcie nauczycieli i uczniów w czasach pandemii

Okres realizacji: 01.03.2021 - 30.11.2021

Kwota dofinansowania projektu: 49 985,35 EUR

Całkowita wartość projektu: 58 806,30 EUR

Partnerzy realizujący projekt:

Fundacja Na Rzecz Psychoprofilaktyki Społecznej Pro-Fil, Rzeszów: lider

Karpatské centrum spolupráce, n.o. Svidnik: partner

Źródło dofinansowania: Program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020,

Fundusz Mikroprojektów

Centrum Dziedzictwa Przyrody Karpackiej w Bukowsku

W samym centrum miejscowości Bukowsko, przy Domu Kultury powstało Centrum Dziedzictwa Przyrody Karpackiej jako element infrastruktury rekreacyjnej a jednocześnie miejsce edukacji przyrodniczej. Odwiedzający mogą tam odpocząć i zapoznać się z florą i fauną charakterystyczną dla terenu Pogórza Bukowskiego i pogranicza polsko - słowackiego. Na specjalnie przygotowanym terenie umieszczono kilka tablic i przyrządów edukacyjnych, dotyczących lokalnej przyrody - roślinności i zwierząt (tj. leśna łamigłówka, lekcja dendrologii i obrotowa skarbница wiedzy).

Celem działalności CDPK jest zwiększenie poziomu wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez odwiedzających tereny gminy Bukowsko turystów oraz jej mieszkańców, promocja szlaków turystycznych pogranicza a także edukacja w zakresie przyrody karpackiej.

Centrum zostało utworzone w ramach projektu pt. „Śladem karpackiej przyrody pogranicza” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014 – 2020.

Śladem karpackiej przyrody pogranicza

Okres realizacji: 01.01.2021 - 31.12.2021

Kwota dofinansowania projektu: 49 998,24 EUR

Całkowita wartość projektu: 69 800,71 EUR

Partnerzy realizujący projekt:

Gmina Bukowsko: lider

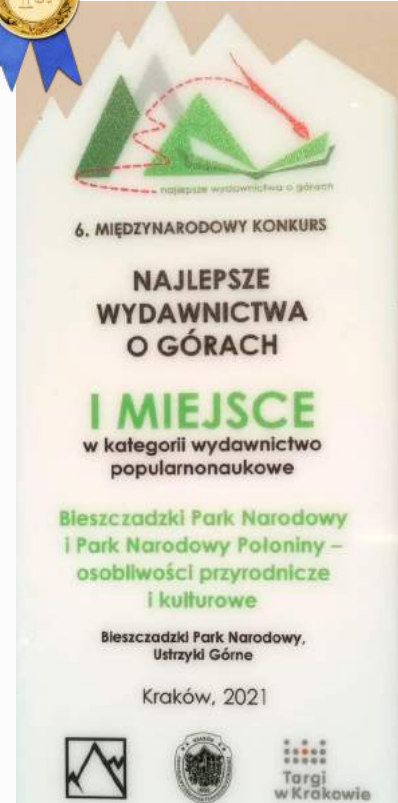
Obec Belá nad Cirochou.: partner

Źródło dofinansowania: Program Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020, Fundusz Mikroprojektów

KONKURS

"Najlepsze wydawnictwo o górach"

Sukcesami beneficjentów mikroprojektów należy się chwalić, dlatego śpieszymy z informacją i gratulacjami, gdyż publikacja „Bieszczadzki Park Narodowy i Park Narodowy Połoniny - osobliwości przyrodnicze i kulturowe” zdobyła I miejsce w 6. Międzynarodowym Konkursie „Najlepsze wydawnictwa o górach”, Kraków 2021”.

Publikacja została wydana w trzech wersjach językowych (polski, słowacki i angielski), przy współpracy Bieszczadzkiego Parku Narodowego z Správa Národného parku Połoniny w ramach mikroprojektu „Świat przyrody i kultury Karpat Wschodnich – wspólna promocja - lepsza ochrona” Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.

Ta pięknie ilustrowana książka, przybliżyła unikalną przyrodę dwóch przygranicznych parków narodowych sąsiadujących ze sobą po obydwu stronach polsko-słowackiej granicy. Bogactwo flory i fauny oraz wyjątkowość przyrody nieożywionej i kultury regionu, pozwalają zrozumieć unikatowość tego obszaru – dzikiego, naturalnego, tajemniczego.

Organizatorami konkursu są Targi w Krakowie, Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz Wydawnictwo „Karpaty” – Andrzej Łączyński w Krakowie. W 6. Konkursie w 2021 roku brało udział 45 wydawców z ośmiu krajów (Austria, Bułgaria, Czechy, Kanada, Polska, Słowacja, Ukraina i Wielka Brytania), którzy zgłosili do Konkursu 116 wydawnictw.

Wydawnictwo prezentuje najcenniejsze zasoby przyrodnicze oraz kulturowe Bieszczadzkiego Parku Narodowego i Parku Narodowego Połoniny. Stan zachowania przyrody po obydwu stronach granicy jest wyjątkowy, dlatego zarówno w Polsce jak i na Słowacji, są to obszary objęte najwyższą formą ochrony. W roku 1992 weszły w skład Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Międzynarodową rangę i dobrą jakość zarządzania zasobami potwierdza również Europejski Dyplom Obszarów Chronionych, przyznany ponad 20 lat temu. Podkreśla on szczególne i unikalne cechy tego biogeograficznego regionu nazywanego Bieszczadami – po stronie polskiej i Bukowskimi Wierchami – po stronie słowackiej.

Wzajemne poznanie umożliwia lepszą ochronę i współpracę. Dlatego też powstało to opracowanie – sporządzone przez autorów, którzy swoje naukowe czy zawodowe życie związali z tymi unikalnymi górami. Nasza współpraca ma m.in. na celu taką promocję parków, by mogły być udostępniane turystycznie, przy jednoczesnym wyjaśnianiu zasad postępowania, by kolejne pokolenia też mogły poznawać bieszczadzką przyrodę. Wspólnie z przyjaciółmi ze Słowacji zapraszamy do lektury...

dr Ryszard Prędki
Dyrektor Bieszczadzkiego Parku Narodowego

Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” obejmuje zachodni kraniec Karpat Wschodnich, położony na terenie trzech państw: Słowacji, Polski i Ukrainy. Powstał w 1992 r. jako dwustronny, polsko-słowacki transgraniczny obszar chroniony. Od 1998 r. jest obiektem trójstronnym polsko-słowacko-ukraińskim i zajmuje powierzchnię ponad 178,55 tys. ha.

Bieszczadzki Park Narodowy
i Park Narodowy Połoniny
osobliwości przyrodnicze i kulturowe

Z ŻYCIA KARPAT

WYZWANIA I TURYSTYCZNE MOŻLIWOŚCI

REGIONU KARPACKIEGO

Jak będzie kształtował się biznes i turystyka w kontekście europejskich obszarów górskich? – na to pytanie próbowali wspólnie odpowiedzieć uczestnicy konferencji „Zrównoważona turystyka. Biznes dla europejskich obszarów górskich”, która została zorganizowana w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast, wspieranego przez Europejski Komitet Regionów. Udział w konferencji wziął marszałek Władysław Ortyl, który łączył się z pozostałymi uczestnikami z Rymanowa, położonego w Beskidzie Niskim, będącego częścią Karpat.

Konferencja miała na celu zrozumienie wspólnych wyzwań i możliwości na najniższym poziomie działalności turystycznej w obszarach górskich. Podczas wydarzenia rozmawiano o rozwoju turystyki w ramach Instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności Komisji Europejskiej i jego ewentualnym wpływie na małe miejscowości górskie (z matymi przedsiębiorstwami hotelarskimi, społecznościami pasterskimi, rolnikami i innymi interesariuszami lokalnymi i regionalnymi) oraz na konsumentów.

Marszałek w swojej wypowiedzi zwrócił uwagę przede wszystkim na konieczność powołania do życia Strategii Karpackiej, która byłaby odpowiedzią na wszystkie bolączki krajów regionu karpackiego.

- Teraz też są środki unijne w Karpatach, ale ich wdrażanie, wydatkowanie nie jest skoordynowane, więc nie ma efektu synergii. Dla nas wzorem jest Strategia Alpejska, która pozwoliła się rozwinąć krajom alpejskim i do tego dążymy – mówił marszałek Władysław Ortyl.

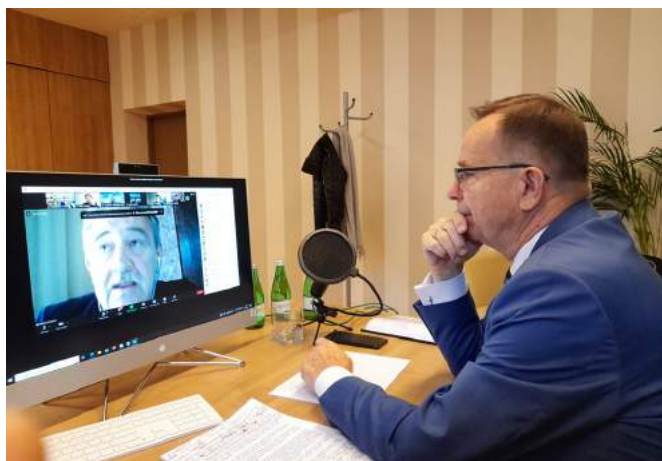
Marszałek podkreślał też, że ważnym elementem turystyki są uzdrowiska. Mówił też o ogromnej szansie, jaką jest rozwój korytarza komunikacyjnego Via Carpatia:

- Jeżeli zostanie otwarta Via Carpatia to wleje się duży strumień ruchu turystycznego i musimy być na to gotowi – mówił marszałek.

Marszałek mówił także o stanie prac nad Strategią Karpacką i podjętych inicjatywach. Podkreślił, że aby podjąć dalsze działania, konieczne jest złożenie podpisów pod Deklaracją Krynicką przez brakujące strony – państwa karpackie czyli Czechy, Mołdawię, Rumunię i Serbię.

Udział w dyskusji, która odbyła się w formule online, wzięli także: Marco Onida, ekspert w Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska z Komisji Europejskiej, były Sekretarz Generalny Konwencji Alpejskiej, który mówił o zrównoważonej turystyce górskiej w kontekście post-pandemicznej Europy, Andreas Aschaber, Sekretarz Generalny EUMA (Europejska Unia Związków Alpinistycznych), który swoje wystąpienie poświęcił kwestii terenów wspinaczkowych, schronisk górskich i szlaków w świetle zrównoważonego rozwoju, Ingrid Hayek, wiceprzewodnicząca Europejskiej Unii Związków Alpinistycznych, która opowiadała o roli alpinistów i EUMA w zwiększaniu spójności europejskiej oraz Marius Ursaciuc, członek Europejskiego Komitetu Regionów, burmistrz miasta Gura Humorului w Rumunii.

W związku z rezolucją Parlamentu Europejskiego z 25 marca 2021 roku w sprawie strategii Unii Europejskiej na rzecz zrównoważonej turystyki oraz w kontekście pandemii COVID19, wzmocniona została doradcza rola Komitetu Regionów. Tym samym debata dotycząca odporności, zrównoważonego rozwoju i spójności terytorialnej na obszarach górskich przeniosła się na poziom najbliższy obywatelom.

KONTAKT

STOWARZYSZENIE EUROREGION KARPACKI POLSKA

PLAC JANA KILIŃSKIEGO 2
35-005 RZESZÓW
TEL. 17 852 52 05

ZDJĘCIA: ARCHIWUM SEKP, MATERIAŁY UMWP, BENEFICJENTÓW, PIXABAY,
PEXELS,

Find us on
Facebook

WWW.KARPACKI.PL

<https://www.facebook.com/StowarzyszenieEuroregionKarpacki/>